

ΒΗΜMagazino

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΚΑΜΕ ΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΑΜΕ ΠΡΩΤΟΙ
ΤΟΥΣ ΠΛΗΡΩΣ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΕΝΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΣ ΣΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΑΣΤΗ



Δεν υπάρχουν ιδέες,
υπάρχουν μονάκι άνθρωποι που κουβαλούν ιδέες.
κι αυτές παίρνουν το μέγεθος ανθρώπων που τις κουβαλάνε.

Οι Αλεξοφάντες

Ideas exist only because they are carried
by the people who grasp them
their own human height.

The Fraticides



ΜΟΥΣΕΙΟ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ
NIKOS KAZANTZAKIS MUSEUM



ΛΕΩΝ ΠΟΡΤΕΡΗΣ ΜΟΥΣΕΙΟ
LEON PORTERIS MUSEUM

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΚΘΕΣΗΣ
EXHIBITION ENTRANCE



ΓΡΑΦΕΙΑ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
OFFICES - LIBRARY



ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ
"Γ. ΑΝΗΜΟΓΙΑΝΝΗΣ"
CONFERENCE HALL
"G. ANIMOYANNIS"



ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΜΟΥΣΕΙΟΥ
MUSEUM SHOP



ΦΙΤΖΙ ΤΑ ΠΑΡΑΔΕΙΣΕΝΙΑ ΝΗΣΙΑ ΚΑΙ Η ΑΠΕΙΛΗ ΤΗΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΜΕ ΠΛΑΣΤΙΚΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΤΑΒΛΑΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗ-ΕΚΠΑΛΗΣΗ ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΛΘΗΝΩΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ
ΓΚΡ. ΜΑΚΡΕΪ ΜΠΕΡΝΕΤ Ο ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

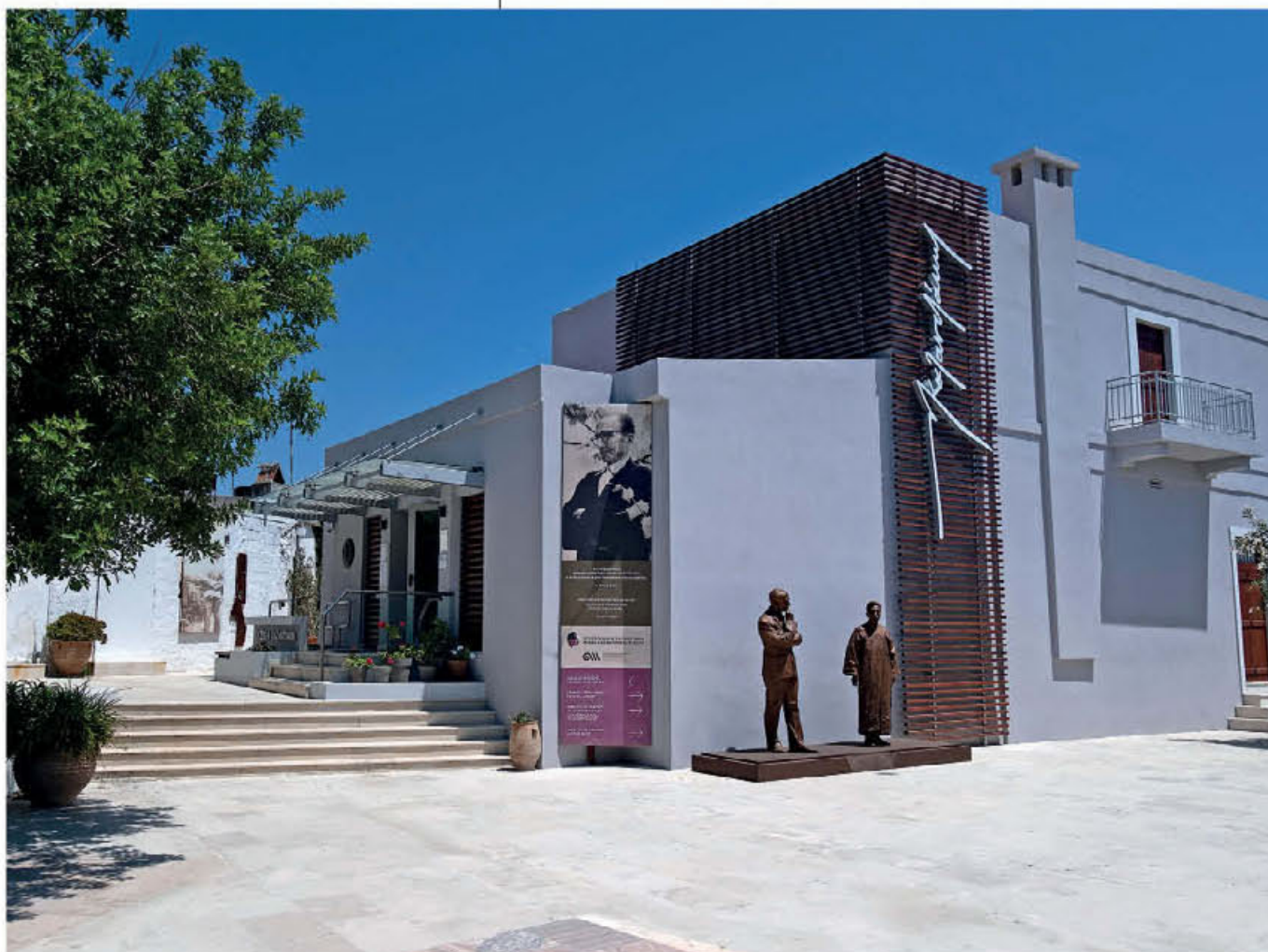


9 772623 493002 30

Ο Μιχάλης Ταρουδάκης, πρόεδρος του ΔΣ του μουσείου που είναι αφιερωμένο στον μεγάλο συγγραφέα και στοχαστή, και η διευθύντριά του Μαριλένα Μηλαθιανάκη, ξεναγούν το ΒΗMAGazino στους χώρους του και μιλούν για τις δράσεις του, οι οποίες είναι πιστές στο οικουμενικό πνεύμα του ανθρώπου που διαβάστηκε και διαβάζεται από όλες τις γενιές της σύγχρονης Ελλάδας, ενώ θαυμάζεται από τις ΗΠΑ μέχρι τη μακρινή Ινδία και την Κίνα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΔΑΚΗ

Το Μουσείο Καζαντζάκη βρίσκεται στην Κεντρική Πλατεία της Μυρτιάς Ηρακλείου, του πατρογονικού χωριού του συγγραφέα. Διακρίνεται η γλυπτική σύνθεση από μπρούντζο που αναπαριστά τον Λου Σιούν και τον Νίκο Καζαντζάκη να συνομιλούν.



ΜΙΑ ΚΙΒΩΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ



Το ημερολόγιο έγραφε 27 Ιουνίου 1983 όταν τα εγκαίνια του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη πραγματοποιούνταν από την τότε υπουργό Πολιτισμού Μελίνα Μερκούρη στη Μυρτιά (βρίσκεται μόλις 15 χιλιόμετρα από την πόλη του Ηρακλείου), στο πατρογονικό χωριό του έλληνα συγγραφέα που κατέκτησε την αθανασία, του Κρητικού που ενσωμάτωσε στον ελληνικό λόγο την ελεύθερη σκέψη. Πίσω από τη δημιουργία του βρισκόταν ο σκηνογράφος - ενδυματολόγος Γιώργος Ανεμογιάννης (1916-2005), ένας από τους πρωτοπόρους του θεάτρου στην Ελλάδα, στεγάζοντας το μουσείο στο πατρικό σπίτι της οικογένειάς του, μιας οικογένειας συγγενικής με τον καπετάν Μιχάλη, τον πατέρα του Νίκου Καζαντζάκη. Ετσι ο Γιώργος Ανεμογιάννης δούλεψε ακούραστα μέχρι το τέλος της ζωής του για τη συλλογή επιστολών και εγγράφων, οπτικοακουστικών ντοκουμέντων, ελληνικών και ξένων εκδόσεων έργων του Καζαντζάκη, φωτογραφιών και άλλων τεκμηρίων που προσφέρουν στους επισκέπτες του μουσείου ένα ταξίδι στο σύμπαν του δημιουργού που αγαπήθηκε τόσο πολύ σε όλον τον κόσμο και πολεμήθηκε άγρια στην πατρίδα του: εννέα φορές προτάθηκε για το βραβείο Νομπέλ, όμως οι σκοταδιστικοί κύκλοι της χώρας μας έκαναν ό,τι μπορούσαν ώστε να στερηθεί τη μεγάλη τιμή. Ο Γιώργος Ανεμογιάννης δημιούργησε λοιπόν ένα μουσείο-κόσμημα, το οποίο προσφέρει ένα συναρπαστικό ταξίδι στη ζωή και στο έργο του Νίκου Καζαντζάκη (1883-1957). Εκεί μάλιστα ο επισκέπτης μπορεί να δει ακόμα και προσωπικά αντικείμενα του μεγάλου συγγραφέα και στοχαστή, όπως χαρτοφύλακες, μπρελόκ, το ρολόι του, τα

γυαλιά του, ακόμη και εκείνο το ξύλινο τραπέζι-γραφείο από το σπίτι της Αντίμης, επάνω στο οποίο γράφτηκαν μερικά από τα σπουδαιότερα μυθιστορήματά του.

Ο σχηματισμός των συλλογών

«Ο Ανεμογιάννης είχε χαρακτηρίσει ως “οδύσσεια” τον σχηματισμό αυτών των συλλογών» αναφέρει η διευθύντρια του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη, Μαριλένα Μηλαθιανάκη, καθώς μας ξεναγεί στους χώρους του. «Ο ίδιος φρόντισε να συγκεντρωθούν οι πρώτες εκδόσεις των βιβλίων του Καζαντζάκη και κείμενα που δημοσιεύθηκαν σε λογοτεχνικά περιοδικά και εφημερίδες. Σχημάτισε μάλιστα κατάλογο και με βάση αυτόν αναζητούσε από στενούς φίλους και συγγενείς, παλαιοβιβλιοπωλεία, αρχεία και βιβλιοθήκες μαθητικά τετράδια, λευκώματα, προσωπικά είδη και επιστολές του Νίκου Καζαντζάκη. Σαν ένας έμπειρος μουσειολόγος, χωρίς να διαθέτει αντίστοιχες σπουδές, οργάνωσε τελικά και ταξινόμησε έναν τεράστιο όγκο υλικού, που σήμερα αποτελεί το σώμα των εκθεμάτων αλλά και του αρχείου του μουσείου. Η αναζήτησή του συνεχίστηκε και σε χώρες του εξωτερικού, μια προσπάθεια που απέφερε καρπούς με την εύρεση ξενόγλωσσων εκδόσεων και επιστολών, αλλά και με δωρεές προς το μουσείο που ήρθαν με προθυμία και ενθουσιασμό από διάφορα πρόσωπα. Στη διάρκεια αυτής της αναζήτησης είχε την ηθική και υλική συμπαράσταση της συζύγου του Νίκου Καζαντζάκη, Ελένης, η οποία του πρόσφερε αρχαικό υλικό αλλά και διευθύνσεις που τον οδήγησαν σε επαφές με πολύτιμες πηγές εύρεσης υλικού. Οι περιπέτειες και οι δυσκολίες στην αναζήτηση, εξεύρεση και εξασφάλιση του υλικού, όπως και στην εξεύρεση των οικονομικών πόρων, υπήρξαν πολλές, μα οδήγησαν στο να συγκροτηθεί ένα μουσείο με σπάνιο υλικό, ένας χώρος μνήμης και προσκυνήματος για τον Νίκο Καζαντζάκη».



Η ενότητα των «Ταξιδιωτικών»
 στη μόνιμη έκθεση του Μουσείου
 Καζαντζάκη φιλοξενεί φωτογραφίες,
 ενθύμια, έγγραφα, βιβλία και
 αντικείμενα από τα ταξίδια του
 συγγραφέα σε όλον τον κόσμο.



Το Κλέφτικο είναι μία από τις παραλίες που, αν και είναι προσβάσιμες μόνο με σκάφος, είναι πάντα γεμάτες κόσμο.



Η ΑΓΡΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

Μοναδικές παραλίες, σεληνιακά τοπία και ηφαιστειογενή πετρώματα, παγκοσμίου φήμης αρχαιολογικοί θησαυροί, βαθιά νόστιμη γαστρονομία: το ακόμα ανεπηρέαστο από τον υπερτουρισμό νησί των Κυκλάδων μαγεύει με όλα όσα αυθεντικά έχει να δώσει στον επισκέπτη του.

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΝΤΙΑΝΑ ΚΑΡΤΣΑΓΚΟΥΛΗ

Ιδανική για ήσυχες διακοπές, μακριά από την οχλοβοή άλλων προορισμών, αλλά εύκολα και γρήγορα προσβάσιμη με αεροπλάνο και πλοίο – υπάρχουν καθημερινά πολλά δρομολόγια από τον Πειραιά –, η Μήλος είναι ένα από τα πιο μαγευτικά νησιά του Αιγαίου. Σχηματισμένο από τις αλλεπάλληλες εκρήξεις των ηφαιστειών του, οι οποίες σταμάτησαν πριν από περίπου 90.000 χρόνια, το νησί των Νοτιοδυτικών Κυκλάδων φημίζεται για τους μοναδικούς γεωλογικούς σχηματισμούς της, τα δι-

αφορετικών ειδών πετρώματα που αποτελούν αντικείμενο μελέτης επιστημόνων από ολόκληρο τον πλανήτη, τους κολπίσκους, τις σπηλιές, τις χαράδρες, την αφθονία των ιδιαίτερων παραλιών, τα βουνά, ακόμη και το σχήμα της, ένα πέταλο που αγκαλιάζει το φυσικό της λιμάνι, από τα μεγαλύτερα στον ελληνικό χώρο (αν και δεν έχει παρουσιάσει έκρηξη για μεγάλο χρονικό διάστημα, δεν θεωρείται ανενεργή ηφαιστειακά η Μήλος, αφού εξακολουθούν να εκπέμπονται ατμός και αέρια στην ατμόσφαιρά της που φθάνουν σε θερμοκρασία τους 100°C από την παρουσία ενεργών σολφα-

τάρων και φουμαρόλων σε Αγία Κυριακή, Παλαιοχώρι, Πυρωμένες και Αδάμαντα. Υπάρχουν και δύο ανενεργά ηφαίστεια, στη Φυριπλάκα και στον Τράχηλα). Η ποικιλομορφία του εδάφους και του τοπίου έχει σε πολλές περιπτώσεις δημιουργήσει τις ιδανικές συνθήκες στο νησί ώστε να ευδοκιμήσουν σπάνια βλάστηση και πολλά είδη άγριας ζωής. Αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν ολόκληρο το δυτικό κομμάτι της Μήλου ανήκει στο Δίκτυο Natura 2000, φιλοξενεί τον μεγαλύτερο υγρότοπο των Κυκλάδων (Αχιβαδόλιμνη), ενώ αποτελεί βιότοπο της μεσογειακής φώκιας, της κόκκινης οχιάς της Μήλου και της σαύρας. Επίσης, η περιοχή προσελκύει πολλά είδη αποδημητικών και προστατευόμενων πτηνών, όπως ο μαυροπετρίτης, ένα σπάνιο μεταναστευτικό είδος γερακιού. Μάλιστα, ειδικά στους υγροτόπους της Αλυκής, μπορεί να δει κανείς μέχρι και φλαμίνγκο.

Από το Σαρακίνικο έως το Κλέφτικο

Όσο όμως εντυπωσιακά και αν ακούγονται όλα αυτά, η Μήλος είναι πρωτίστως οι παραλίες της. Άλλοτε καταγάλανες, με λευκή

άμμο, και άλλοτε γαλαζοπράσινες, με απότομα βράχια, κάποιες προσβάσιμες μόνο με σκάφος και άλλες με εύκολη πρόσβαση με τα πόδια, η καθεμία αποτελεί έναν διαφορετικό κόσμο για να εξερευνήσει κανείς. Για καμία άλλη δεν ισχύει αυτό περισσότερο από ό,τι για το Σαρακίνικο. Πρόκειται για την πιο διάσημη και πολυφωτογραφημένη ακτή στα βόρεια του νησιού. Πλαισιωμένη από ολόλευκα ηφαιστειογενή πετρώματα, τα οποία έχουν λαξευτεί από το κύμα, τον άνεμο και τα υπόλοιπα στοιχεία της φύσης, σου δίνει την εντύπωση ότι δεν βρίσκεσαι πια στη Γη. Καταφύγιο παλαιότερα των σαρακηνών πειρατών, από τους οποίους πήρε και το όνομά της, σήμερα προσφέρει μια όαση ηρεμίας και χαλάρωσης στους αμέτρητους τουρίστες από κάθε γωνιά του κόσμου που την επισκέπτονται για να απολαύσουν τα ζεστά καταγάλανα νερά της που θυμίζουν πισίνα.

Σε κοντινή απόσταση, στο χωριό Πάχαινα και σχεδόν δίπλα στον αρχαιολογικό χώρο της προϊστορικής Φυλακωπής, βρίσκεται μια άλλη, ιδιαίτερη παραλία του νησιού, η οποία κατά πολλούς ανταγωνίζεται σε ομορφιά το Σα-



ρακίνικο. Ο λόγος για τον Παπάφραγκα, τον στενό κολπίσκο που σχηματίζουν δύο βράχοι που εισχωρούν στη θάλασσα. Κολυμπήστε στις μικρές σπηλιές τριγύρω και απολαύστε το μοναδικό τοπίο. Η πρόσβαση για τους λουόμενους επιτυγχάνεται είτε κατε-



● Ο Παπάφραγκας θεωρείται από πολλούς η καλύτερη παραλία του νησιού.



● Η Φυριπλάκα, οργανωμένη παραλία, προσφέρεται για ξεκούραστες διακοπές.



● Στον Φυροπόταμο γοντεύουν τα πολύχρωμα «σύρματα» και τα καΐκια των ψαράδων.

βαίνοντας – με πολλή προσοχή –, έναν ψηλό, απότομο βράχο ή με βάρκα. Αξίζει όμως τον κόπο η κατάβαση, αφού τα γαλαζοπράσινα νερά αποζημιώνουν και με το παραπάνω τον επισκέπτη. Παραμένουμε βόρεια, όπου συναντάμε τον Φυροπόταμο, ίσως

την πιο ρομαντική παραλία της Μήλου. Μοιάζει σαν ένα μικρό φαροχώρι, με τα καΐκια αραγμένα στον φιλόξενο όρμο και τα χαμηλά σπίτια σχεδόν πάνω στο νερό. Οποσδήποτε επισκεπτόμαστε και την πίσω πλευρά τις παραλίας, όπου βρίσκεται ο

καρτ-ποσταλικός οικισμός με τα «σύρματα», τα σπίτια με τις χρωματιστές πόρτες όπου φυλούσαν τα καΐκια τον χειμώνα.

Περνάμε στο νότιο κομμάτι του νησιού και βρίσκουμε μία ακόμη παραλία με δύσκολη πρόσβαση, η οποία δεν είναι άλλη από το Τσιγκράδο. Μοιάζει κάπως με δύο άλλες πασίγνωστες ελληνικές παραλίες, ως προς τον σχηματισμό των ψηλών βράχων, το «Ναυάγιο» στη Ζάκυνθο και το Πόρτο Κασιόκι στη Λευκάδα. Είναι γνωστό ότι όσοι θέλουν να κολυμπήσουν στα υπέροχα νερά της θα πρέπει να κατέβουν τα βράχια με τη βοήθεια σκάλας ή σχοινιού – περίπου όπως στην ορειβάσβα –, ή να πάρουν το σκάφος που θα τους πάει μέχρι εκεί (αρκετοί επιλέγουν την... περιπέτεια).

Μια πιο εύκολη επιλογή για δρασερές βουτιές, όχι τόσο κουραστική όσο οι προηγούμενες, είναι η Φυριπλάκα. Πρόκειται για μια μεγάλη παραλία, με αμμουδιά και εύκολη πρόσβαση, η πρώτη οργανωμένη που συναντάμε σε αυτό το αφιέρωμα. Εδώ οι επισκέπτες έρχονται για να χαλαρώσουν, απολαμβάνοντας και τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Και αφού εξερευνήσουμε όλες

όσες μπορούμε με το αυτοκίνητο και τα πόδια, ανεβαίνουμε σε ένα σκάφος και κατευθυνόμαστε προς τις παραλίες για τις οποίες δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα προσέγγισης. Το Κλέφτικο είναι η πιο δημοφιλής από αυτές, αφού πλήθος τουριστών το επισκέπτεται τόσο για τα κρυστάλλινα νερά όσο και για τους ψηλούς βράχους που μοιάζουν σαν να ξεπετάγονται μπροστά τους και να επιπλέουν στην επιφάνεια της θάλασσας. Ατέλειωτες βουτιές και ευκαιρίες για χαλάρωση προσφέρονται εδώ απλόχερα.

Τα αρχαιολογικά μνημεία

Η Μήλος κατοικείται από τη νεολιθική περίοδο, γύρω στο 7000 π.Χ. και γι' αυτό είναι ένα νησί με έντονο αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Αλλωστε εδώ είναι ο τόπος καταγωγής ενός από τα μεγαλύτερα αριστουργήματα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού, της Αφροδίτης της Μήλου. Αν και το ίδιο το άγαλμα βρίσκεται τώρα στο Μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι, η τοποθεσία ανακάλυψής του παραμένει ένα αξιοθέατο του νησιού. Πιστό αντίγραφο της Αφροδίτης της Μήλου, μια δωρεά του Λούβρου, βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του νησιού, στην Πλάκα. Σημαντικός αρχαιολογικός χώρος της Μήλου που αξίζει να επισκεφθεί κανείς είναι η Φυλακωπή. Πρόκειται για έναν οικισμό που ήκμασε στην Εποχή του Χαλκού και παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για τον πρώιμο κυκλαδικό πολιτισμό. Η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε

«
Το Σαρακήνικο είναι η πιο διάσημη και πολυφωτογραφημένη ακτή στα βόρεια του νησιού. Πλαισιωμένη από ολόλευκα ηφαιστειογενή πετρώματα, τα οποία έχουν λαξευτεί από το κύμα, τον άνεμο και τα υπόλοιπα στοιχεία της φύσης, σου δίνει την εντύπωση ότι δεν βρίσκεσαι πια στη Γη

»
τη Φυλακωπή για πρώτη φορά στο φως το 1896, ενώ οι ανασκαφές συνεχίστηκαν έως το 1899, υπό τη Βρετανική Σχολή Αθηνών, αποκαλύπτοντας έναν άγνωστο μέχρι τότε κυκλαδικό οικισμό της Εποχής του Χαλκού. Κοντά στο χωριό Τρυπητή (και στο παραθαλάσσιο Κλήμα) βρίσκεται το Αρχαίο Θέατρο της Μήλου, ένα καλοδιατηρημένο μνημείο της ρωμαϊκής περιόδου. Κατασκευάστηκε από μάρμαρο Πάρου και μπορούσε να φιλοξενήσει έως και 7.000 θεατές. Στην ίδια περιοχή συναντάμε και τις περίφημες Κατακόμβες της Μήλου, από τα σημαντικότερα παλαιοχριστιανικά μνημεία



ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΤΑΒΛΑΣ

«Ο Παβαρότι ήταν ο λόγος που δεν ασχολήθηκα επαγγελματικά με την όπερα»

Το πρόσωπο-έκπληξη του εφετινού Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου μοιράζεται μαζί μας το μεγάλο πάθος του για την όπερα, για χάρη της οποίας έχει ταξιδέψει σε ολόκληρο τον κόσμο, και μιλάει για την τιμή που του έκανε ο Ευθύμης Φιλίππου όταν τον επέλεξε να ερμηνεύσει τα τραγούδια της παράστασης «Ετυμολογίες».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΤΙΑΝΑ ΚΑΡΤΣΑΓΚΟΥΛΗ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

Κατά γενική ομολογία – του ιδίου συμπεριλαμβανομένου –, ο Γιώργος Ντάβλας δεν αποτελεί την προφανή επιλογή ενός σκηνοθέτη για να συμμετάσχει σε παράσταση του Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου, καθότι μη επαγγελματίας ηθοποιός ή τραγουδιστής. Για τον λόγο αυτόν, η απόφαση του Εύθυμη Φιλίππου να αναθέσει σε εκείνον την ερμηνεία των τραγουδιών του θεατρικού έργου «Ετυμολογίες», που παρουσιάστηκε πρόσφατα στο Μέγαρο της Παλαιάς Βουλής (στην πάλαι ποτέ αίθουσα συνεδριάσεων) για περιορισμένο αριθμό παραστάσεων, του ήρθε σαν κεραυνός εν αιθρία. Στην αρχή, μάλιστα, εξαιτίας της ιδιότητάς του ως επαγγελματία των δημοσίων σχέσεων, νόμιζε ότι σκοπός της συνάντησής τους ήταν μια πιθανή συνεργασία για την προώθηση του έργου. Ο διεθνούς φήμης πολυβραβευμένος σεναριογράφος, όμως, και στενός συνεργάτης του Γιώργου Λάνθιμου στις περισσότερες από τις ταινίες του – «Κυνόδοντας» (2009), «Ο αστακός» (2015), «Ο θάνατος του ιερού ελαφιού» (2017) και «Ιστορίες καλοσύνης» (2024) –, διέκρινε κάτι στις χειμαρρώδεις και σαρωτικές ερμηνείες του ερασιτέχνη τραγουδιστή στα social media που του κέντρισε το ενδιαφέρον για κάτι εντελώς διαφορετικό. Συναντηθήκαμε με τον Γιώργο Ντάβλα στην υπέροχη οικία του στην Κηφισιά λίγο προτού ξεκινήσουν οι παραστάσεις του έργου (ολοκληρώθηκαν στις 22 Ιουλίου) και μας μίλησε με ενθουσιασμό για το πρωτόγνωρο για εκείνον project, αλλά και για τη σχέση του με τη μουσική και ιδιαίτερώς με την όπερα.

Πώς προέκυψε η συμμετοχή σας στην παράσταση «Ετυμολογίες» και η συνεργασία σας με τον Εύθυμη Φιλίππου;

«Από το Instagram. Στη συνάντησή μας τον ρώτησα γιατί δεν προσέγγισε κάποιον επαγγελματία και μου απάντησε ότι με είχε δει στο Instagram να τραγουδάω και του άρεσε η “ψυχή” που έδινα, που είμαι χειμαρρός. Εβαλε μάλιστα και “μέσον” για να με γνωρίσει. Το καλύτερο είναι ότι όταν πήγα να μιλήσω μαζί του, και με την Αγγελική Παπούλια, με την οποία συν-σκηνοθετεί την παράσταση, νόμιζα ότι ήθελαν να βοηθήσω στις δημόσιες σχέσεις. Δεν καταλάβαινα. Δεν ήξερα καν ποιοι είναι. Μετά κατάλαβα».

Γνωρίζατε τις ταινίες του Γιώργου Λάνθιμου, τις είχατε δει;

«Ναι, τις έχω δει σχεδόν όλες και μου αρέσουν πάρα πολύ. Θυμάμαι ότι όταν είχα δει τον “Κυνόδοντα” τον είχα λατρεύει. Δεν ήξερα όμως ποιος είναι ο σεναριογράφος. Ο κοινός μας φίλος που μεσολάβησε για να συναντηθούμε με πληροφόρησε μετά το ραντεβού, όταν του είπα ότι θα τραγουδήσω στην Παλαιά Βουλή, για το ποιος είναι ο Ευθύμης Φιλίππου. Είναι πολύ μεγάλη τιμή για εμένα. Όταν τον ρώτησα για δεύτερη φορά γιατί με επέλεξαν, μου είπε ότι ήθελαν κάποιον που να μην είναι επαγγελματίας. Και εγώ δεν είμαι και δεν θέλω σε καμία περίπτωση να γίνω επαγγελματίας. Μάλιστα, όταν θέλησε να συζητήσουμε για την αμοιβή μου, αρνήθηκα να πάρω έστω και ένα ευρώ, γιατί τότε θα το έβλεπα επαγγελματικά. “Δεν μας έχει ξανατύχει αυτό” μου λέει. “Ούτε και εμένα μου έχει ξανατύχει να με πάρουν στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου” του απαντώ».

Μπορεί να μην ασχολείστε επαγγελματικά, αλλά από όσο γνωρίζω έχετε σχέση με τη μουσική, τραγουδάτε, παίζετε πιάνο. Πότε ξεκίνησε αυτό;
«Πέρα από το ότι από μικρός συμμετείχα στη χορωδία του σχολείου, όταν σπούδαζα δάσκαλος στη Λαμία, στην Παιδαγωγική Ακαδημία, έκανα και τον πιανίστα. Εχω φτάσει μέχρι ανωτέρα τάξη στο πιάνο. Πάντοτε ήθελα να τραγουδάω. Η μουσική κυλάει μέσα στο αίμα μου. Είναι η αναζωογόνησή μου, το οξυγόνο μου. Θυμάμαι ότι με είχε πάει η μητέρα μου σε παιδικό σινεμά και στη διάρκεια του διαλείμματος ανέβηκα στη σκηνή και τραγούδησα».

Αγαπάτε ιδιαίτερώς την όπερα. Πώς προέκυψε αυτή η αγάπη;

«Από όταν ήμουν 14 ετών, μετά από μια συγκεκριμένη εμπειρία. Ζούσα με την οικογένειά μου στους Αγίους Αναργύρους και η μητέρα μου αρκετά συχνά με έπαιρνε μαζί της μέχρι το κέντρο της Αθήνας και συγκεκριμένα στην πλατεία Κάνιγγος για να προμηθευτεί κάποια πράγματα για το κομμωτήριό της. Ως περιπετειώδης και περίεργος από μικρός, ήθελα να εξερευνήσω τον κόσμο, και σε εκείνη τη φάση, συγκεκριμένα, τι υπήρχε πέρα από την Κάνιγγος. Λέω λοιπόν στους γονείς μου ότι πάω να παίξω μπάλα και με κάποια χρήματα που είχα μαζέψει παίρνω το λεωφορείο για Αθήνα. Περπατούσα στην Πανεπιστημίου μαγεμένος από τα ιστορικά κτίρια, τη



Βιβλιοθήκη, την Ακαδημία. Τότε, με το παιδικό μου μυαλό, πίστευα ότι βρισκόμουν σε ένα άλλο σύμπαν. Καθώς κατέβαινα την Ακαδημίας, λοιπόν – είχε φτάσει πια απόγευμα –, βλέπω την Εθνική Λυρική Σκηνή και την αφήσα “La Clemenza di Tito” (Η μεγαλοψυχία του Τίτου). Ρωτάω τον κύριο στα εισιτήρια τι ήταν αυτό το μέρος και μου απαντάει “όπερα”. “Τι είναι όπερα;” τον ρωτάω. “Θέατρο με τραγούδι” μου λέει. Του ζητάω εισιτήριο αλλά δεν έφταναν τα χρήματά μου, τα οποία τα είχα φυλάξει για το λεωφορείο της επιστροφής. Τότε με πληροφορεί ότι αυτά που είχα αρκούσαν για να δω την παράσταση στους όρθιους θεατές. Μπαίνω μέσα, τραγουδούσε η Δάφνη Ευαγγελίτου, και με το που σηκώνει ο μαέστρος την μπαγκέτα του, έμεινα άναυδος και άρχισα να κλαίω. Φυσικά έφαγα ξύλο στο σπίτι γιατί νόμιζαν ότι χάθηκα. Από εκείνη την ημέρα, όμως, ξεκίνησε η σχέση πάθους μου με την όπερα. Έκανα μάλιστα απεργία πείνας, γιατί ήθελα μαθήματα πιάνου. Ενέδωσαν και μου πήραν ένα ενοικιαζόμενο πιάνο και άρχισα να μαθαίνω με δάσκαλο».